

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ
ШУМАРСТВА И ВОДОПРИВРЕДЕ

ПОЖАРЕВАЦ

БРОШУРА

ПОЉОПРИВРЕДНА САВЕТОДАВНА И
СТРУЧНА СЛУЖБА ПОЖАРЕВАЦ ДОО

СМАЊЕЊЕ ИНТЕНЗИТЕТА ЗАРАЗЕ БОЛЕСТИ ЈЕЧМА УПОТРЕБОМ ДЕКЛАРИСАНОГ СЕМЕНА

Пожаревац 2024/2025 година

Производња јечма у Браничевском округу

Јечам представља једну од значајнијих житарица које се гаје у Браничевском округу. Захваљујући повољним климатским условима и плодним черноземима и смоницама, овај

регион пружа добре предуслове за стабилну и квалитетну производњу јечма.

У структури сетве житарица, јечам се најчешће гаји као озима култура, мада се у појединим деловима округа сеје и јари јечам за исхрану стоке. Јечам се користи и као сировина у пиварству, али и као концентрована сточна храна што га чини економски важном културом за пољопривредна газдинства.

Основни фактори успешне производње су правилан избор сорте, квалитетна припрема земљишта, оптималан рок сетве као и употреба декларисаног семена јечма. Пажња се посвећује и заштити од болести и штеточина, као и ђубрењу азотом ради постизања добрих приноса и квалитетног зрна.

Просечни приноси јечма у Браничевском округу крећу се од до 6-7 тона по хектару, у зависности од сорте, примене агротехничких мера и климатских услова током године. Због све већих потреба сточарске производње и пиварске индустрије, јечам остаје једна од важнијих житарица у структури пољопривредне производње овог подручја.

Сажетак пројекта

Евидентно је да на подручју Републике Србије и земљама окружења регистрована и нерегистрована пољопривредна газдинства у значајном проценту, (40-70% у зависности од региона), користе за сетву недеklarисано семе јечма. Из тог разлога честе су појаве већег интензитета проузроковача болести које се јављају у свим фенолошким фазама развоја биљака. Осим болести, присутни су и проблеми везани за склоп биљака (неуједначен склоп, прекомерни број биљака, појава полегања...) што има за последицу смањења приноса и квалитета пожњевеног зрна. Све ово има посредан/непосредан утицај на принос и квалитет зрна јечма у агроеколошким условима Србије.

Научно је доказано да се коришћењем сертификованог/декларисаног семена јечма смањује потенцијал проузроковача биљних болести као и други наведени проблеми у производњи.

Назалост, у Републици Србији и даље доминира сетва недеklarисаног семена јечма.

Циљ овог пројекта „Смањење интен-

зитета заразе болести јечма употребом декларисаног семена јечма“ а тиме и унапређење пољопривредне производње на пољопривредним газдинствима у смислу повећања продуктивности, унапређења стандарда пољопривредне производње као и економски оправдано улагање у декларисано семе.

Циљ пројекта

Пројектним активностима ишло се у сусрет решавању једног од најзначајнијих проблема са којима се суочава производња јечма, а то је употреба недеklarисаног семена.

Циљ пројекта је био да се шири круг пољопривредних произвођача едукује о погледу значаја, предности сетве декла-

рисаног семена и да се кроз пољске огледе исти увере у значај сетве декларисаног семена јечма. Истовремено кроз реализацију пројекта указало се на значај одрживог модела производње квалитетног и здравствено исправног готовог производа – зрна јечма употребом декларисаног семена.

Реализација пројекта

Током реализације пројекта „Смањење интензитета заразе болести јечма употребом декларисаног семена“, који је спроведен на четири сорте јечма у два понављања у варијантама примене декларисаног семена, недекларисаног дорађеног и недекларисаног недорађеног семена уочено је присуство одређених и патогена и штеточина који могу значајно утицати на принос и квалитет зрна.

Међу најзначајнијим су:

- **цикада *Psammotettix alienus***, вектор вирусних инфекција
- **ваши (*Aphididae*)**, које се хране биљним соковима и такође могу преносити различите вирусе,
- као и гљивичне болести ***Pyrenophora teres*** (проузроковач мрежасте пегавости листа јечма) и ***Erysiphe graminis*** (проузроковач пепелнице).

Ове појаве указују на потребу за **употребом здравог, декларисаног** семена, како би се смањили губици у производњи и очувао принос и квалитет јечма.

Закључак

Спровођењем пројекта **„Смањење интензитета заразе болести јечма употребом декларисаног семена“** потврђено је да употреба здравог, контролисаног и декларисаног семена има значајан утицај на смањење присуства патогена и штеточина у усевима јечма.

Резултати пројекта указују на то да је употреба декларисаног семена једна од најефикаснијих превентивних мера у борби против болести и штеточина, јер омогућава здрав почетак производње и смањује ризик

од преношења патогена. Поред тога, правилна агротехника, правовремена примена мера заштите биља и контрола усева током вегетације имају кључну улогу у одрживој и економски исплативој производњи јечма.

Закључује се да је неопходно наставити са едукацијом произвођача и широм применом декларисаног семена у пракси, како би се у наредним годинама додатно побољшала здравствена слика усева, стабилизовали приноси и обезбедио квалитетан производ на тржишту.

- Носилац пројекта
Пољопривредна саветодавна и стручна служба Пожаревац
- Пројекат финансира Министарство пољопривреде, шумарства и
водопривреде Републике Србије

Пољопривредна саветдавна и стручка служба Пожаревац
Дукавска 91, Пожаревац
Контакт: 012/553-13; pssstig@mts.rs
Инстаграм профил: pssspozarevac
Фејсбук профил: Poljoprivredna Strucna Sluzba Pozarevac
Сајт: www.pssspo.com
Тираж 500 примерака
Година 2025.

ПОЖАРЕВАЦ

